

консеквенци тих захтева битно разликовати, Хегел ће признати да без такве поставке немачки идеализам не би имао основу на којој може бити конституисан.

Хегел се слаже са Кантом и у погледу дигнитета филозофије, за коју сматра да *јој не треба помоћ* ни од стране чулног света, ни од стране представне уобразиље, нити од стране било које од сфера које су јој у сваком смислу *подређене*, па нпр. *ствар по себи* заиста ни не треба да се захвата са неке спољашње и посредне стране, јер тако никада неће бити расветљена. Ипак, за разлику од Канта, Хегел не сматра да то значи да је *ствари по себи* *немогуће „прићи“* - његова критика Кантове *ствари по себи* базира се на идеји да је и било каква *представа* о ствари по себи морала укључити неко *знање* о њој, из којег се накнадно апстраховало.

Због тога треба посебно указати на смисао Хегелове критике Кантове трансценденталне естетике: није реч о томе да Кант греша када простор и време разуме као априорне форме чулности, него у томе што чулност не може да се сведе на облик спознаје који представља само посредника између празних разумских форми и садржаја којим треба да се испуне.

Управо ће, на примеру односа између разума и чулности Хегел показати да је основни принцип разума да *рашчлањује и разврстава* како чулни материјал, тако и властите представе, чиме ће домет његове „истине“ увек бити субјективна истина. У истом смислу ће и чулност, схваћена као пуко *средство таквог разума*, моћи да учествује само у процесу досезања партикуларног знања, које самим тим и није знање.

Хегел сматра да се Кантово „решење“ антиномија у које запада ум у односу са чулним опажањем састоји у томе што одлучује да ум у крајњој консеквенци заправо не прекорачује чулно опажање! Разлог за то Хегел види у неповерењу и неспремности да се увиди да је дух довољно *снажан да поднесе* и антиномије које настају у суочавању принципа ума са принципима чулне спознаје. Због те неспремности се дозвољава да једна од бројних „живих“ контрадикција буде разлог за немогућност да се до краја спроведе филозофска концепција која би доследно успела да расветли комплексан однос између ума, чулне спознаје и разума. Кантов субјективистички идеализам заправо онемогућава било којим принципима сазнања да имају посла са конкретном стварношћу, већ нуди властите верзије те стварности у облику посредних представ, па је разумљиво због чега настају потешкоће при покушају да се утврди однос представа, осета и појава у Кантовој филозофији.